

החלונות - - -

"זכאין אינאן ישראל, קזכו דמשכונא דא למהוי גבייהו מן מלכא עלאה, דאף על גב דאינאן בגלותא קודשא בריך הוא אתי בכל ריש ושבתי וזמני לאשגחה עלייהו ולאסתכלא בההוא משכונא דאית ליה גבייהו דאיהו כסופא דיליה.

"למלכא דסרחא מטרוניתא אפקה מהיכליה, מה עבדת, נטלת ברה דיליה כסופא דמלכא רחיימא דיליה, ובגין דדעתא דמלכא עלה שבקיה בידהא. בשעתא דסליק רעותא דמלכא על מטרוניתא ועל ברה הוה סליק אגרין ונחית דרגין וסליק כתלין לאסתכלא ולאשגחא בין נוקבי כותלי עלייהו, כיון דחמי לון שארי בכי מאחורי קוסטי כותלא ולבתר אזיל ליה.

"כך ישראל, אף על גב דאינאן נפקו מהיכליה דמלכא, ההוא משכונא לא שבקו, ובגין דרעותא דמלכא עלייהו שבקיה עמהון. בשעתא דסליק רעותא דמלכא קדישא על מטרוניתא ועל ישראל סליק אגרין נחית דרגין וסליק כתלין לאסתכלא ולאשגחא בין קוסטי כותלא עלייהו, כיון דחמי לון שארי ובכי. הדא הוא דכתיב 'דומה דודי לצבי או לעופר האילים' לדלגא מכתלא לאיגרא ומאיגרא לכתלא, 'הנה זה עומד אחר כתלינו' בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, 'משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים' לאסתכלא ולאשגחא עלייהו". (זהו"ק פר' בחקותי קיד, ב)

[תרגום: אשריהם ישראל שזכו שהמשכון הזה מהמלך העליון הוא אצלם, שאף על פי שהם בגלות בא הקב"ה בכל ראש חודש ובכל שבת ומועד להשגיח בהם ולהסתכל באותו המשכון שיש לו אצלם, שהוא כוסף אליו.

משל למלך שסרחא המטרוניתא והוציא אותה מהיכלו, מה עשתה, נטלה עימה את בנה שהמלך כוסף אליו ואוהב אותו, ומשום שדעתו של המלך עליה הניח אותו בידה. בשעה שעולה רצונו של המלך על המטרוניתא ועל בנה היה עולה בעליות ויורד במדרגות ועולה על הכתלים בכדי להסתכל ולהשגיח בין נקבי הכתלים עליהם, כיון שהיה רואה אותם התחיל לבכות מאחורי חרכי הכותל ולאחר מכן היה הולך.

כך ישראל, אף על פי שיצאו מהיכל המלך, לא הניחו את אותו המשכון, ומשום שרצונו של המלך עימהם הניח להם המלך המשכון עימם. בשעה שעולה רצון המלך הקדוש על המטרוניתא [- השכינה] ועל ישראל, עולה בעליות ויורד במדרגות ועולה על הכתלים להסתכל ולהשגיח בין חרכי הכותל עליהם, כיון שרואה אותם מתחיל לבכות. הוא מה שכתוב 'דומה דודי לצבי או לעופר האילים' לדלג מכותל לעליה ומעליה לכותל, 'הנה זה עומד אחר כתלינו' בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, 'משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים' להסתכל ולהשגיח עליהם...].

עד לפני ימים מועטים כאשר היה הקדוש ברוך הוא חפץ ומשתוקק לחזות בבניו יקיריו, היה עולה ומטפס אל חלונות בתי הכנסת ובתי המדרש בכדי לחזות בזיו פניהם של בניו אהוביו, ומתעורר עליהם באהבה גדולה ורחמים. די היה לו במבט כללי של הציבור כולו, החלבנה והלבונה גם יחד, ראוי ושאינו ראוי, זך ושאינו זך, בכדי לעורר את אהבתו הגדולה אל ישראל עם קרובו.

בימים האחרונים חל שינוי של ממש בנוהג זה: לא עוד בתי כנסיות ובתי מדרשות, קולות התורה והתפילה נדמו מהם, נסגרו החלונות ובריחיהן הוסטו, ואין לקב"ה כביכול מה להביט בהם. בתי המדרש עברו דירה. עברו הם לגור בתוככי משכנו של כל איש יהודי. אי לכך, טורח הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, מטפס בעליות, יורד במדרגות של כל בנייני המגורים אשר דרים שם יהודים פשוטים, איש איש במקום מושבו, ומביט בחלונות.

רואה הוא חלונות יפים ומסוגננים בבתי עשירים, רואה הוא חלונות עץ בבתי כפריים, או סתם חלונות מהוהים ומוזנחים בבנייני שיכונים עלובי קיום. אבל החלונות הללו אין עיקרם בכדי שיוכל היהודי להביט מהם החוצה, אלא בכדי שיוכל ריבונו של עולם להביט דרכם פנימה.

מה רואה הוא, ריבונו של עולם?

רואה הוא אימהות קדושות מקרצפות ומנקות, בתוך בליל הילדים והרעש המקיף אותן מכל צד. רואה הוא ילדים טהורי לב וזכי מבט משננים את הלכות הפסח וסיפור יציאת מצרים, רואה הוא יהודים צדיקים קמוטי מצח וטרוטי עינים מתאמצים ללמוד ולהתפלל, הצד השוה שבהם שכולם כולם טרודים בטרדות של מצוה, עסוקים לעשות את רצון קונם, כוספים לקרבתו ומשתוקקים לאורו.

- - - ואשד הניגונים והכיסופים מתאבך אל על, פורץ בסערה כנהר שוטף דרך החלון. כן, אותו החלון בו עומד ריבונו של עולם ומביט. מביט הוא ריבונו של עולם בבניו אהוביו אשר הפכו את בתיהם לבתי מדרש, אשר פינו מקום בליבם והוציאו מהם כל חמץ ושאור, ובלבבם בנו משכן להדר כבודו, במשכן מזבח שמו לקרני הודו, ולקרבתו הקריבו לו באהבה ובשמחה את נפשם היחידה.

איה שוקל ואיה סופר, מי זה יהין למנות ולתאר את גודל הרחמים והאהבה המושפעים עלינו בשעה זו, מי יוכל לשער מה עצומה היא שעת רצון זו!

יהי רצון מלפניך אבינו אהובינו, שיצטרפו כל אותם משכנות שבליבות ישראל אהוביך אל משכן אחד, רם ונישא, אור חדש על ציון תאיר, ונזכה כולנו מהרה לאורו!